

Nr 194.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående pension åt extra ordinarie ämnesläraren H. L:n Nordendorph; given Stockholms slott den 7 mars 1930.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Cl. Lindskog.

Utdrag av protokollet över ecklesiastikärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 7 mars 1930.

Närvarande:

Statsministern LINDMAN, ministern för utrikes ärendena TRYGGER, statsråden LÜBECK, BESKOW, LUNDAVIK, BORELL, VON STEYERN, MALMBERG, LINDSKOG, BISSMARK, JOHANSSON, DAHL.

Departementschefen, statsrådet Lindskog anför härefter:

I en av skolöverstyrelsen med eget utlåtande av den 19 februari 1930 till Kungl. Maj:t överlämnad ansökning har extra ordinarie ämnesläraren vid högre allmänna läroverket i Gävle Hans Larsson Nordendorph anhållit, att Kungl. Maj:t ville föreslå riksdagen medgiva, att till honom måtte från och med den 1 augusti 1930 utgå pension till det belopp, som Kungl. Maj:t och riksdagen kunde finna skäligt.

Pension åt extra ordinarie ämnesläraren H. L:n Nordendorph.

Av handlingarna i ärendet framgår, att sökanden är född den 22 juli 1865 och alltså den 22 juli 1930 uppnår en levnadsålder av 65 år, att han

beräknas vid utgången av läsåret 1929/1930 under en sammanlagd tid av nära 15 år hava tjänstgjort såsom vikarierande eller extra lärare vid allmänna läroverk, därav under 13 läsår vid högre allmänna läroverket i Gävle, att han dessutom under ett läsår tjänstgjort såsom vikarierande lärare vid högre folkskola, att han under endast 8 dagar åtnjutit ledighet av sådan beskaffenhet, att den vid tjänstårsberäkning enligt lagen angående civila tjänst innehavares rätt till pension skulle fråndragas från hans tjänstetid i statens tjänst, att han innehar förordnande såsom vikarierande adjunkt vid högre allmänna läroverket i Gävle tills vidare intill utgången av innevarande läsår samt att han icke innehar annan statens tjänst eller för sådan tjänst åtnjuter pension.

Skolöverstyrelsen har anfört följande.

Överstyrelsen får tillstyrka bifall till föreliggande ansökan. Överstyrelsen får därvid framhålla, att sökandens ifrågavarande tjänstgöring haft samma omfattning som den, vilken åligger ordinarie adjunkt vid allmänt läroverk, samt erinra därom, att Kungl. Maj:t och riksdagen vid flera föregående tillfällen beviljat pensioner till extra ordinarie lärare vid allmänna läroverk och folkskoleseminarier ävensom extra ordinarie lärare och verk-mästare vid tekniska elementarskolor. Överstyrelsen får i sådant hänseende som exempel anföra 1928 års riksdags beslut angående pension till biträdande teckningsläraren vid högre allmänna läroverket i Norrköping Gertrud Åhlander, som efter uppnådd pensionsålder av riksdagen beviljades årlig pension av 1,728 kronor.

Vad beträffar det pensionsbelopp, som lämpligen torde böra beviljas sökanden, får överstyrelsen hemställa, att, i överensstämmelse med beräkningen av ovannämnda till Gertrud Åhlander beviljade pension, vid beräkningen av nu ifrågavarande pension må tillämpas de i lagen den 11 oktober 1907 angående civila tjänst innehavares rätt till pension ingående bestämmelser, med iakttagande av att i det sålunda beräknade pensionsbeloppet någon reduktion företages med anledning därav, att sökanden icke har erlagt pensionsavgifter, samt att pensionen omräknas efter de i kungörelserna nr 360/1922 och 280/1925 angivna grunder för bestämmande av nyreglerad pension.

Nu har sökanden såsom extra ordinarie ämneslärare vid allmänt läroverk uppburit under läsåren 1928/1930 ett årligt arvode av 3,800 kronor och därför ett årligt arvode av 3,300 kronor, allt oberäknat tillfällig löneförbättring och dyrtidstillägg. Med tillämpning av bestämmelserna i §§ 3 och 4 av ovannämnda lag angående civila tjänst innehavares rätt till pension skulle det pensionsbelopp, som skulle tillerkännas sökanden, därest han innehade en tjänstålder av 33 tjänstår, således utgöra $\frac{2}{3} \times \frac{3 \times 3,300 + 2 \times 3,800}{5}$

kronor eller 2,333 kronor 33 öre. Nu torde, såsom ovan anförts, sökandens tjänstetid i statens tjänst vid slutet av innevarande läsår komma att uppgå till nära 15 år. Med hänsyn till den tid av ett läsår, under vilken han dessutom tjänstgjort vid statsunderstödd kommunal läroanstalt, torde man böra för pension tillgodoräkna honom 15 tjänstår; och torde fördenskull det pensionsbelopp, som enligt nyss angivna grunder skulle tillkomma honom, böra beräknas till $\frac{15}{33} \times 2,333$ kronor 33 öre eller 1,060 kronor 61 öre och med föreskriven avrundning av pensionsbeloppet uppåt 1,070 kronor. Men icke heller detta belopp torde kunna oavkortat beviljas sökanden i pen-

sion. Sökanden har nämligen, såsom ovan nämnts, icke med egna pensionsavgifter bidragit till sin pensionering. Sagda pensionsbelopp av 1,070 kronor torde därför, i överensstämmelse med vad som skett i tidigare liknande fall, böra avrundas till ett något lägre belopp; och överstyrelsen vill såsom det i sådant hänseende i nu förevarande fall lämpliga föreslå ett till 950 kronor reducerat belopp. Detta belopp torde emellertid — såsom ovan framhållits — böra omräknas efter de i ovannämnda kungörelser nr 360/1922 och 280/1925 angivna grunder för nyreglerad pension och således höjas till ett belopp av 950 kronor + 180 kronor + 197 kronor + 75 kronor eller till 1,402 kronor och, med föreskriven avrundning till närmast lägre i helt krontal med tolv jämt delbara belopp, 1,392 kronor.

Vad beträffar den tidpunkt, från och med vilken ifrågavarande pension torde böra beviljas sökanden, får överstyrelsen framhålla, att, enär sökanden först den 22 juli 1930 uppnår den för ordinarie ämneslärare vid de allmänna läroverken föreskrivna pensionsåldern, ifrågavarande pension torde böra beviljas att utgå från och med den 1 augusti 1930.

På grund av vad sålunda anförts får överstyrelsen hemställa, det Kungl. Maj:t täcktes föreslå riksdagen medgiva, att Nordendorph må från och med den 1 augusti 1930 under sin återstående livstid från allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 1,392 kronor.

I ärendet har vidare statskontoret den 26 februari 1930 avgivit infordrat utlåtande och därvid anført:

Starka billighetsskäl synas föreligga för utverkande av någon pension åt sökanden, när han vid 65 års ålder inom kort nödgas lämna den anställning såsom extra lärare, som förskaffat levebröd åt honom och familjen; och då statskontoret icke har något att erinra beträffande skolöverstyrelsens beräkning av pensionsbeloppet eller mot vad skolöverstyrelsen i övrigt föreslagit, tillstyrker statskontoret, att åtgärd måtte vidtagas i överensstämmelse med styrelsens hemställan.

Vad i detta ärende förekommit synes mig innefatta tillräckliga skäl för beredande av pension åt sökanden till det belopp, som av myndigheterna föreslagits. Pensionen torde böra utgå från och med den 1 augusti 1930.

Departementschefen.

Jag hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att extra ordinarie ämnesläraren vid högre allmänna läroverket i Gävle Hans Larsson Nordendorph må från och med den 1 augusti 1930 under sin återstående livstid från allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 1,392 kronor.

Vad departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt, behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten bifalla samt förordnar, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlåtats till riksdagen.

Ur protokollet:

H. B. Hammar.